

Nyílt levél Antall József miniszterelnökhez

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Nem marad számomra más lehetőség, mint az, hogy önhöz forduljak. Az utóbbi fél év eseményei után már csak az ön személye lehet garancia arra, hogy ügyemben igazságos döntés születik.

Most már nem csak az a tét, vajon meg tudom-e venni a Nagykanizsai Sörgyárat, hanem az is, hogy le tudom-e mosni magamról azt a sok igaztalan rágalmat, amellyel a vásárlás megakadályozására szerveződött körök céljaik elérése érdekében engem illettek.

Több évtized kemény munkájával vezető ausztrál üzletemberek és politikusok megbecsülését vírtam ki, személyes vagyonom és eddigi tevékenységem eredményeként a világ számos pontján megbízható üzleti partnerként ismernek.

Amikor Magyarországon megkezdődtek a változások, úgy éreztem, teljesülhet régi vágyam, végleg hazatérhetek oda, ahonnan 1944-ben, 11 évesen anyámmal együtt kénytelenek voltunk elmenekülni a háború borzalmai elől. Meg sem fordult a fejemben, hogy kicsinyes emberek hatalmi harcainak áldozata lehetek, akik nem válogatnak az eszközökben, ha érdekeik úgy diktálják.

Már 1989 augusztusában elkezdtem a tárgyalásokat Nagykanizsán, de egy fél év is elmúlt, mire valami eredményt sikerült felmutatnom. Ekkor azonban a gyár kilenc középvezetője, akik személyes ellentétbe kerültek a vezérigazgatóval, szervezkedni kezdtek megbuktatására. Alapítottak egy független szakszervezetet, és még az utcára is kimentek tüntetni, miközben gyalázkodásaikból nekem is bőven kijutott.

A Vagyonügynökség akkori vezetője, Tömpe István leutazott Kanizsára és meghallgatta mind a munkások, mind a vezetők véleményét, majd V. 18-án úgy döntött, hat hónapos opciót ad nekem a gyár megvásárlására. Ehhez persze az is kellett, hogy azért a gyárért, amelyet a szintén verőként jelentkező Holsten 33 millió márkáért akart megvenni én 41,8 millió márkát ajánljak fel. Hazug szemfényvesztőnek neveztek, amikor emellett a dolgozóknak 50-60 százalékos béremelést helyeztem kilátásba a létszám megtartása mellett. A gyárban csak az elmúlt évben 151 ezer hektoliter „sörpadás” volt, eltűnt 13 millió üveg és 46 millió Ft értékű göngyöleg. Emellett tavaly 360 millió Ft-ot fordítottak maszek fuvarozók bérezésére és idén ugyanezre 450 millió Ft-ot terveznek, miközben a gyárnak van 70 járműve és sorfőrei. Persze a maszek fuvarozók nem hálátlanok egy-egy éves szerződésért.

A béremelést én már ezeken a területeken ki tudnám gazdálkodni. Ezenkívül megállapodtam lengyel, román, orosz és – talán furcsán hangzik, de igaz – lett sörlexporttról.

Arról is tárgyaltunk, hogy a gyár területén építenék egy dobozgyárat is, ami 200 millió darabos exportlehetőséget rejt magában, és ellátná a sörgyár saját szükségleteit is. A hat hónapos opció ideje alatt kellett volna előteremtenem a vásárláshoz szükséges pénzt, de a bankok a saját tőke mellett csak aláírt szerződésre, meghatározható jelzáloggal terhelhető vagyontárgyra hajlandók hitelt adni mindenütt a világban. A hihetetlenül lassú ügyintézés miatt csak szeptember 13-án alakult meg az a kft., amelynek megvételéről november 14-én köthettem csak szerződést az Állami Vagyonügynökséggel. Ekkor azonban az opcióból már csak négy nap volt hátra.

Jog szerint ragaszkodhattam volna ahhoz, hogy az aláírás napjától kezdődjön az opciós idő, ehelyett azonban döntő hibát követtem el, mert elfogadtam a vagyonügynökség új vezetőjének, Csepi Lajosnak december 22-ig szóló hosszabítási engedélyét. Tettem ezt azért, mert ennyi idő bárhol elég lett volna számomra a pénz előteremtéséhez, de mivel a gyár Magyarországon van – és külföldi székhelyű bank Magyarországon nem jegyezhet be jelzalogot –, a külföldi bankok csak valamelyik magyar bank garanciájára adhatnak kölcsönt. Erre a pillanatra vártak a „kilencek”, akik a nagykanizsai MHB-fiók vezetőjének segítségével elérték, hogy az előzőleg ígért negyvenmillió márkás, majd a huszonegy és fél millió márkának megfelelő forintgarancia végül tízmillióra apadt, ám ezt is csak december 21-én, pénteken délután kaptam meg. Másnap már megjött a Vagyonügynökség vezetőjének felszólítása, hogy 1991. január 2-ig rendezzem számlámat. Azzal persze ő is tisztában volt, hogy ez fizikai képtelenség, de én ennek ellenére megpróbáltam. Ausztrália és Anglia között ingázva megszereztem a szükséges pénzt, és január 10-én érkeztem vissza Budapestre. Ám már nem álltak szóba velem, annak ellenére, hogy az ausztrál nagykövét is kérte számomra a néhány napos további haladékot. Sőt amíg távol voltam, addig Csepi Lajos – akit persze szintén támadások értek – viharos gyorsasággal cselekedett. Így január 3-án bejelentette, hogy új tendert írnak ki. Már másnapra bekérte a kanizsai vezérigazgatót, Beleki Józsefet, valamint az ellentábor négy tagját, Horváth Lászlót, Furák Zoltánt, Nádasi Józsefet, Tóth Istvánt és közölte velük a döntését. Horváthék – akik közben titkos tárgyalásokat folytattak a Holstennel – közölték, hogy átveszik a hatalmat és a megfélemlített dolgozókat aláírásokat gyűjtöttek a vezérigazgató ellen. Ezt felvitték a Vagyonügynökséghez és ott anélkül, hogy megvizsgálták volna a sörgyári állapotokat, azonnal felmentették Beleki Józsefet. Sajnos hiányosan tájékoztatták az ügyről Mádl Ferencet, a Vagyonügynökség felügyelőbizottságának vezetőjét is – sőt még azt is állították, hogy az opciót azért kaptam, hogy a Vagyonügynökségnek legyen elég ideje az adásvételi dokumentumokat előkészíteni –, aki így természetesen hozzájárult az új pályázat kúrsához.

Ezt én rendkívül igazságtalannak tartom, hiszen az ügy folyamán végig bizonytalanságban tartottak, cselekvésképtelenségre voltam kárhozható.

Ez alatt a közel másfél év alatt azt hittem, hogy mind közelebb kerülök a célhoz, míg rá kellett hogy jöjjenek, minden erőfeszitésem ellenére egyre távolodtam tőle.

Úgy látom, hogy Magyarországon most nincs erő, mely végig tudna vinni egy ügyet, pusztán arra van energia, hogy ellenzékét szervezve másokat megakadályozzon a cselekvésben.

Úgy gondolom, ennek az országnak nem rosszul sikerült tenderekre, hanem jól működő, exportképes termékek előállítására lenne szüksége. Én erőmhöz mérten ebben szeretnék segíteni önöknek, de már senki nem mer dönteni az ügyemben, mert ha valaki visszahelyezne jogaimba, azt azonnal a megvesztegetés vádjával illették.

Ezért fordulok most segítségért önhöz!

Budapest, 1991. február 7.

Tisztelettel: dr. Mechtler László ausztrál üzletember

Nyílt levél a Nagykanizsai Sörgyár dolgozóihoz

Tisztelt Barátaim!

Nagyon sajnálom, hogy levelemet nem „Tisztelt Munkatársaim!” megszólítással kezdhettek. Ám mint önök közül bizonyára többen tudják, privát és politikai érdekek akadályozták meg abban, hogy az ígéretesen induló tárgyalások után a sörgyár tulajdonosa lehessen. Gondolom, a gyár tisztességes érzésű dolgozói látják már, hogy a belső ellenzék sikeres aknamunkájának köszönhetően hiúsult meg a privatizáció. Eddig. Mert én nagyon remélem, hogy a történet ellenére végül is sikerül elképzeléseimet megvalósítanom. S akkor majd legjobb tudásunk szerint együtt dolgozhatunk a Nagykanizsai Sörgyár felvirágoztatásán.

Budapest, 1991. február 7.

Üdvözléssel: dr. Mechtler László

(x)

„HA KELL, PÖRÖG AZ EGÉSZ VÁROS”

Az egykori dobos most üzletember

JLX – a három betű nem más takar, mint Joseph Lauxot és vállalkozását. Hogy az Omega- majd LGT-dobos hogyan lett üzletember? Egy érdekes életút a magyarázat. A sokak számára ismert lehetetlen ithoni helyzet, az Omega majd az LGT körüli sokszor botrányos meg nem értés, tiltás, ithontartás mind mind válasz a kérdésre. Laux József így ment Los Angelesbe. Rögtön a mélyvízbe került. Ma hangmérnök-producerként készen áll arra, hogy fölfedezze az igazi magyar világsztárt, az elsőt. Mert mostanában egyébként is Magyarországon tartózkodik.

– Az elmúlt egy-két évben itthon is sok hatás érte. Nem unatkozhat.

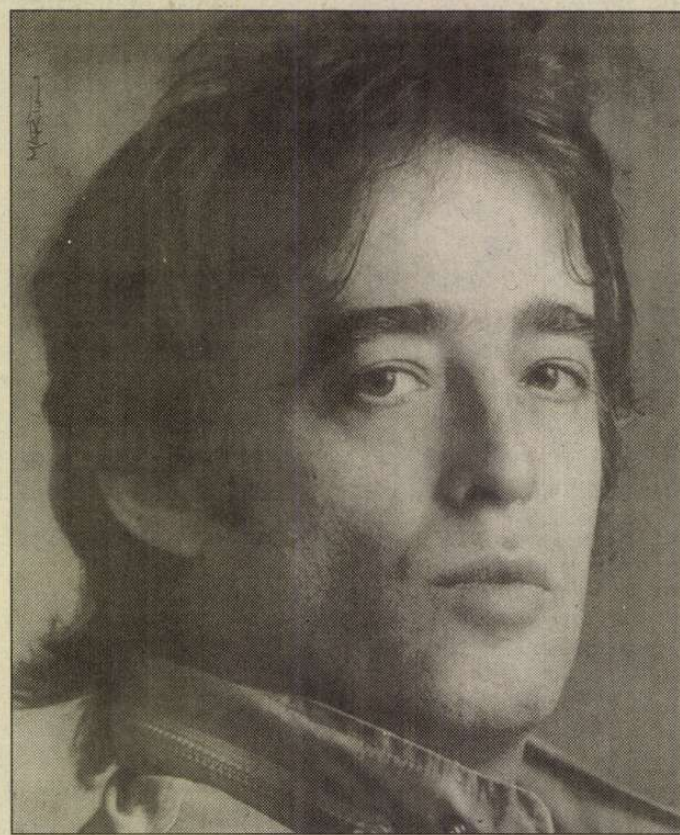
– Így van. Ez a helyzet bizonyos fokig inspirál, bár egy nagyon rossz vonulata is van. Aki nem magyar, azt szinte nem is érdemes idehozni, mert elmenekül. Nem jön a tőke, mert nincs biztosítva számára semmi. Ha pedig valaki vendégeket vár, akkor megpróbál mindent tetszetőssé tenni. Ennek is ilyennek kellene lennie. Csak így indulhat az üzlet.

– A gyakorlatban hogyan bírja a buktatókat?

– Végigcsinálom mindent. Az emberek jóindulatúak, de a kezük meg van kötve.

– Azért vannak eredményei, sikerkönyveket ad ki. Ilyen volt például a Lady Di.

– Az nem volt itthon akkora siker, mint külföldön, ahol Lady Diana elismert személyiség. Sokak számára minta. Eredetileg egyébként portrékönyveket akartunk csak kiadni – a Jackie Onassisról szóló írás volt ilyen, és most jön a Frank Zappa-könyv –, de ezek nem vonzanak akkora közönséget, mint például a krimik. Most jelent például meg John Sandford Soha ne öl című kötetét. Ha rentábilisak akarunk maradni, ilyen is kell produkálnunk. Most jönnek az amerikai bestsellerek. Olyan ez, mint annak idején a Hanglemezgyártónál, amikor a rock- vagy popzene tartotta el a klasszikus zenét, amelyet egyébként is dotáltak. A JLX Kft. a közeljövőben megindítja újabb vállalkozását, X-Wing Records (exswing) néven. Nyolcvan százaléban amerikai és angol licenccel kiadását tervezzük. A fennmaradó húsz szá-

zalékokat pedig olyan magyar együttesek lemezeinek kiadására fordítjuk, amelyek – úgy gondoljuk – nemzetközi szinten is megállják a helyüket.

– Egyáltalán hogyan lehet nyereséges? Hiszen valutát is kell adni a jogdíjakért.

– Igen. Hát éppen ezért dolgozunk kevés haszonnal. Zenés videoclípeket, reklámfilmeket készítünk. Itt és Los Angelesben is dolgozunk. Ezt viszont kevés cég, kevés zenekar tudja megfizetni. Pedig száz-kétszáz ezer forintból gyártott clipekkel nem lehet versenyezni az MTV-ben vagy a Sky-televízióban. Az ötletek pótolhatják bizonyos mértékig a pénz hiányát, de azért van alsó határ. Michael Jacksonra, Elton Johnra kint négyszáz ezer dollár a költségvetés. Akkor már olyan trükköket tudsz alkalmazni, amik vagyonna kerülnek percenként. Ha kell, pörög az egész város. Ez Amerika! Már Angliában is szerényebb a lehetőség. Ott segítenek az ötletek.

Visszatérve ránk, export-import tevékenységet is folytatunk kulturális területen. Mostanában

foglalkozunk olyan ötletekkel, hogy Európából származó ötletes ajándékokat vigyünk át a tengerentúlra. Szükség van az európai mértékre, mert most a korábbi óriás méretek imádata után ott is indult az emberibb léptékű, kisebb lakások, autók, tárgyak használata.

– Itt is, ott is élt bosszaban. Rálátása lehet arra, hogy hol, mi jobb vagy rosszabb, hol jobb élni.

– Azt szokták mondani; a kettő között. Tehát sem itt, sem ott. De az, ami itthon most adott, hogy bármely helyről kiválasszuk a legjobbba és ötvözzük őket – nagy lehetőség lenne. De jelenleg nem így néz ki. Eppen fordítva van. Minden átjön, és itt is megmarad, ami – rossz.

– Minden érdekes, ami ön körül zajlik. Ez jó, de ön eredetileg zenész.

– Ma is a zene a legfontosabb számomra. Akkor fogom magam igazán otthon érezni a világban, ha egyszer egy magyar együttes is a legjobbba között lehet. Erre várok. Lehet, hogy a következő generációban megtaláljuk az igazit. BAROTTI EVA

Daráló – századszor

Két éve csendben, minden feltűnés nélkül indult a Daráló című ifjúsági hangjátéksorozat, amely azóta a rádió egyik leghallgatottabb műsorává vált. A ma nap hangzó az a századik epizód. Ebből az alkalomból kérдем a sorozat egyik alkotóját, Horváth Péter író, számítottak-e ilyen sikerre az indulásnál?

– Amikor annak idején három kollégámmal, Asperján Györggyel, Béres Attilával és Gábor Annával elvállaltuk az egyes epizódok megírását, a munka eleinte szórakozásnak tűnt csupán. Arra a gyerekkori játékokra hasonlított, amelyben felírt egy szót az ember egy lapra, behajította és továbbadta a papírt a következő játékosnak, aki az előző szó elolvasása nélkül újabbat írt a papírra, behajította és továbbadta megint, amíg a teleírt lap vissza nem ért a kezdő emberhez. Akkor felolvastuk az így keletkezett „opuszt”, és hatalmasakat röhögünk.

– Ezek szerint úgy írták az egyes folytatásokat, hogy nem olvasták el az előző epizódokat?

– Elolvastuk, de... Hogy is mondjam: az ember akaratlanul is eltér az előre megbeszélte tervekől, hát még akarattal! Mindannyian szeretnénk volna a saját képünkre formálni a sorozat hőseit, így aztán sok meglepetést okoztunk egymásnak, a színészeknek és a hallgatóknak is. Finoman szólva nem mindig voltunk túl következetesek. Az igazat megvallva, ma sem vagyunk azok.

– Ugy értem, egyikük elindít egy félnék, gatlásos figurát, akiről aztán a következő rész írója kideríti, hogy a félnékséget csupán megjátszotta az illető, aki valójában egy mindenre elszánt csirkefogó?

– Igen, azt hiszem, kicsit erős, de jó a példa.

– Elég nehéz lehet így dolgozni.

– Eppen ellenkezőleg! Ez benne az izgalmas! Ráadásul ez a munkamódszer használ a sorozatnak. Meglehetősen bonyolult, ellentmondásos, élő jellemek, mozgékony figurák születtek így. Egyikünk se tudja őket felhasználni valamiféle előregyártott tézis illusztrálására. András, Zoltán, Sotó és Erika, a történet immár tizenkilenc éves hősei a maguk életét élik – talán ezt érezték meg, és ezért szeretik őket a hallgatók.

– Bocssáson meg, de

nekem ez így kissé felelőtlen játszadozásnak tűnik.

– A játékot vállalom, és azt hiszem, vállaljuk valamennyien. De azért ez egy felelősségteli játék. Először is valamennyien megkedveltük a közösen létrehozott figurákat, és már csak ezért sem hajszoljuk őket képtelen helyzetekbe. Épp olyan együttérző, szeretettel kíváncsisággal vizsgáljuk alakuló mindennapjaikat, mint ahogyan saját, valóságos, tizenéves gyerekeink sorsára figyelünk. Néha előfordul, hogy éppen úgy nem értjük őket, éppen úgy neheztelünk vagy éppen haragszunk rájuk, mint a saját gyerekeinkre, amiért okosnak szánt tanácsaink helyett a saját elképzeléseiket követik, de megpróbáljuk őket megérteni.

– Ha jól tudom, az első ötven epizód nyomán a közeljövőben könyv születik.

– Igen, Gábor Anna formálta regényre az általunk közösen összefűzött anyagot. Tavasszal jelenik meg a Móra Kiadónál. Remélem, a fiatalok éppen úgy kedvelni fogják, mint ahogyan – ha hinni lehet a több mint egymillió hallgatót jelző felmérések hízelgő híreinek – a rádiósorozat szeretik. M. A.